

**Розширений план лекцій
з дисципліни «ПОЛІТЕКОНОМІЯ»**

лекційних годин – 30

Викладач – ст. викл. Мішина О.Б.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

**Основні економічні категорії та закони. Предмет і метод політекономії
Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці**

Лекція 1. Виникнення, предмет, методологія та роль політекономії. Фактори виробництва, його продукт і структура

1. Визначення предмету і структури політекономії.
2. Метод і функції політекономії.
3. Економічні категорії та закони.
4. Сутність і значення праці.
5. Економічні ресурси та їх склад.
6. Продукт праці та крива виробничих можливостей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

**Економічні потреби та інтереси. Соціально-економічний устрій суспільства.
Економічна система та закони її розвитку**

Лекція 2. Структура економічних потреб і система економічних інтересів. Система економічних відносин

1. Суть і склад економічних потреб.
2. Зміст і система економічних інтересів.
3. Організаційно-економічні стосунки.
2. Відносини власності, їх типи та форми.
3. Відносини розпорядження та їх види.

Лекція 3. Соціально-економічний устрій суспільства

1. Компоненти економічної системи.
2. Протиріччя економічної системи як джерела її розвитку.
3. Взаємодія способу виробництва з соціально-політичною надбудовою.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

**Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.
Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата**

Лекція 4. Товар та його властивості. Риси товарного виробництва. Виникнення, функціонування та розвиток грошей.

1. Товар та його атрибути: споживна вартість, мінова вартість та вартість.
2. Характерні особливості та протиріччя товарного виробництва.
3. Зародження і суть грошей.
4. Функції грошей.
5. Закон грошового обігу.
6. Інфляція та її форми.

Лекція 5. Капіталістичний процес виробництва і накопичення капіталу. Робоча сила як товар. Суть і форми заробітної плати.

1. Суть капіталу і ознаки капіталістичного виробництва.
2. Джерела і фактори нагромадження капіталу.

3. Властивості робочої сили як товару.
4. Сутність заробітної плати та її форми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Витрати виробництва і прибуток

Лекція 6. Кругообіг і оборот капіталу. Собівартість і рентабельність

1. Стадії кругообіг капіталу.
2. Оборот капіталу та його чинники.
3. Зношення та амортизація основного капіталу.
4. Склад витрат і собівартість.
5. Прибуток і норма прибутку.
6. Формування середньої норми прибутку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5

Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.

Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.

Лекція 7. Ринок, його функції, побудова і закони. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення

1. Сутність ринку, його функції, структура та інфраструктура.
2. Закон попиту, нецінові фактори попиту та його еластичність.
3. Закон пропозиції, нецінові чинники пропозиції та її еластичність.
4. Закон вартості та його функції.
5. Риси вільної конкуренції.
6. Виникнення монополій та їх основні форми.
7. Моделі ринку та особливості ціноутворення за умов досконалої конкуренції, чистої монополії, монополістичної конкуренції та олігополії.

Лекція 8. Фірми, їх види та доходи

1. Еволюція підприємництва і багатоманітність фірм.
2. Правові види фірм.
3. Валовий дохід і прибуток.

Лекція 9. Аграрні відносини та земельна рента

1. Особливості аграрних відносин.
2. Види земельної ренти.
3. Плата за землю та ціна землі.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6

Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою

Лекція 10. Суспільне відтворення, його передумови, типи та моделі. Відображення обсягів сукупного продукту

1. Сутність і передумови суспільного відтворення.
2. Типи суспільного відтворення.
3. Натуральна і вартісна структура сукупного суспільного продукту (ССП).
4. Модель «витрати-випуск».
5. Система макроекономічних показників міжгалузевого балансу.
6. Побудова системи національних рахунків (СНР).
7. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та інші об'ємні показники СНР.

Лекція 11. Економічний розвиток, його чинники, типи та характер. Ринок праці та його державне регулювання

1. Сутність, фактори, типи, критерії та доцільність економічного розвитку.
2. Циклічний характер розвитку капіталістичної економіки.
3. Промислові цикли, їх фази, матеріальна основа та історія.
4. Довгі хвилі М.Д. Кондрат'єва та дискусія щодо них.
5. Фактори пропозиції та попиту стосовно робочої сили.
6. Безробіття та його форми.
7. Закон Оукена і крива Філіпса.
8. Система державного регулювання ринку праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7

Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції

Лекція 12. Роль держави у змішаній економіці. Стратегічні напрямки державного і приватного партнерства у впорядкуванні суспільного відтворення

1. Необхідність втручання держави в господарське життя.
2. Основні економічні функції держави.
3. Антициклічне регулювання.
4. Схеми кругообігу ресурсів, продуктів і доходів за участі держави.
5. Консолідований державний бюджет, його доходи та видатки. Соціальна політика і позабюджетні фонди.
6. Автоматична і дискреційна фіскальна (бюджетно-податкова) політика.
7. Дискреційна монетарна (грошово-кредитна) політика.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8

Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин

Лекція 13. Міжнародний поділ праці та формування світового господарства

1. Передумови міжнародного поділу праці та чинники його розгалуження.
2. Абсолютні та порівняльні переваги міжнародної торгівлі.
3. Розширення та поглиблення світогосподарських зв'язків в умовах глобалізації.

Лекція 14. Основні форми міжнародних економічних стосунків

1. Розвиток зовнішньої торгівлі.
2. Поширення міжнародного руху капіталу і трудових ресурсів.
3. Валютно-фінансові та інші форми співробітництва.
4. Торговельний та платіжний баланси.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9

Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України

Лекція 15. Загострення глобальних проблем і необхідність їх врахування при визначенні подальшого розвитку України

1. Економічні складові глобальних проблем.
2. Вплив глобальних проблем на розвиток України.